

ABSTRAKT

Plazi jsou při výzkumu kognitivních schopností blanatých (Amniota) opomíjenou skupinou. Vzhledem k jejich fylogenetickým vztahům k ptákům a savcům jsou však poznatky o stavbě mozku a kognitivních schopnostech plazů důležité pro pochopení jejich evoluce u ostatních skupin amniot. V této práci shrnuji dostupnou literaturu o kognitivních schopnostech plazů, která se soustředí především na prostorovou orientaci, jako je orientace podle různých vizuálních vodítek a kompasu, asociativní učení, především vizuální diskriminaci a operantní podmiňování, a na sociální učení. Ukazuje se, že někteří plazi jsou schopni flexibilního chování a při vhodně zvolené metodice obstojí v celé řadě kognitivních úloh. Překvapivé jsou především schopnosti sociálního učení u soliterně žijících druhů. V práci je stručně zmíněna také velikost a stavba mozku plazů, který představuje neurální substrát pro tyto schopnosti.

Klíčová slova: plazi, kognitivní schopnosti, velikost mozku, stavba mozku, prostorová orientace, asociativní učení, sociální učení